

Історія розвитку молодіжної політики

Від державного патерналізму до динамічної
мережі молодіжної участі: глобальний вимір,
шлях України та міжнародна синергія.

Три виміри становлення молодіжної політики

Глобальний вимір

Еволюція від захисту
дитячої праці у XIX ст.
до цілісних екосистем
участі під егідою ООН
та Ради Європи.

Український вектор

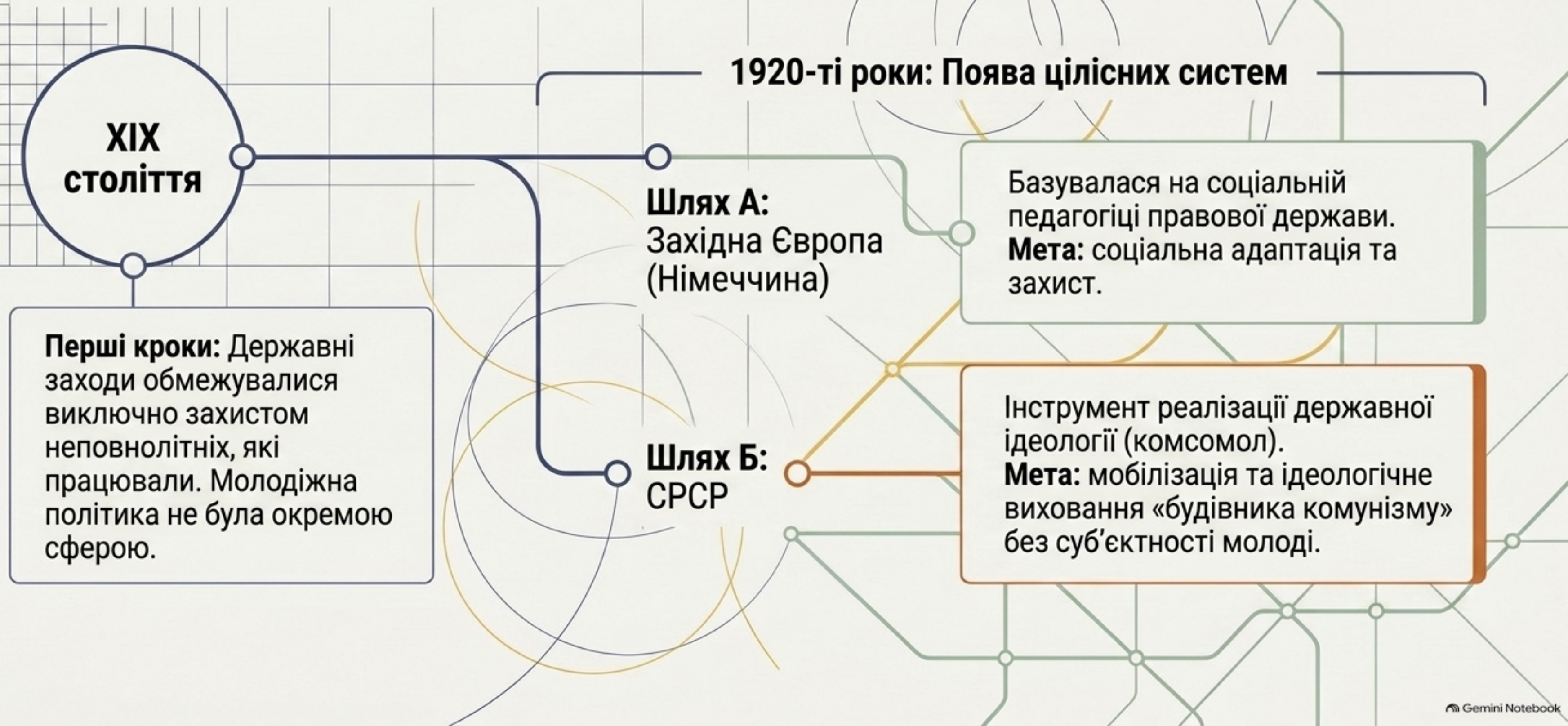
Трансформація від
радянського об'єкта
ідеології до **активного
суб'єкта
демократії** (Закон 2021
року та Стратегія 2030).

Міжнародна синергія

Роль інституцій (ООН,
ЄС, РЄ) у фінансуванні,
стандартизації та
гармонізації роботи з
молоддю в Україні.

Витоки: Від захисту до системного формування (XIX ст. – 1920-ті рр.)

Глобальний фундамент: Декларація ООН 1965 року

Резолюція 2037 (XX) про поширення серед молоді ідеалів миру, взаємної поваги та взаєморозуміння між народами.

Епоха інституціалізації: Вихід на найвищий рівень (1970-ті – сьогодні)

1970-ті – 1990-ті: Легалізація

Молодіжна політика стає самостійним напрямом. Понад 100 країн світу приймають спеціальні закони щодо прав молоді (працевлаштування, освіта). 90 країн створюють профільні державні структури.

1996: Глобальна програма дій

ООН приймає Всесвітню програму дій в інтересах молоді. Визначено 10 пріоритетів (освіта, зайнятість, дозвілля, здоров'я, участь у прийнятті рішень).

2015: Резолюція РБ ООН 2250

Історична резолюція «Молодь, мир, безпека». Молодь визнається ключовим актором у запобіганні конфліктам та розбудові миру. Заклик збільшити представництво молоді на всіх рівнях прийняття рішень.

Європейські моделі молодіжної політики: Порівняльна матриця

Рівень втручання держави (Низький → Високий)	
Фокус політики (Загальний добробут → Вразливі групи)	Громадівська (Велика Британія) • Ознака: Політика реалізується на локальному рівні громади через місцеві проекти. • Фокус: Самореалізація, волонтерство, неформальна освіта.
	Універсалістська (Скандинавія / Фінляндія) • Ознака: Держава забезпечує рівний доступ до загальних благ. • Фокус: Запобігання маргіналізації; активна співпраця з Національними молодіжними радами (напр., Allianssi).
	Централізована (Середземномор'я) • Ознака: Вирішення проблем через централізовані державні структури. • Фокус: Участь молоді у політичному житті, подолання специфічних соціальних проблем.
	Протекційна (Центральна Європа / Німеччина) • Ознака: Розгалужений апарат держустанов, значні ресурси (80% фінансів у громадах). • Фокус: Захист вразливих категорій (групи ризику).

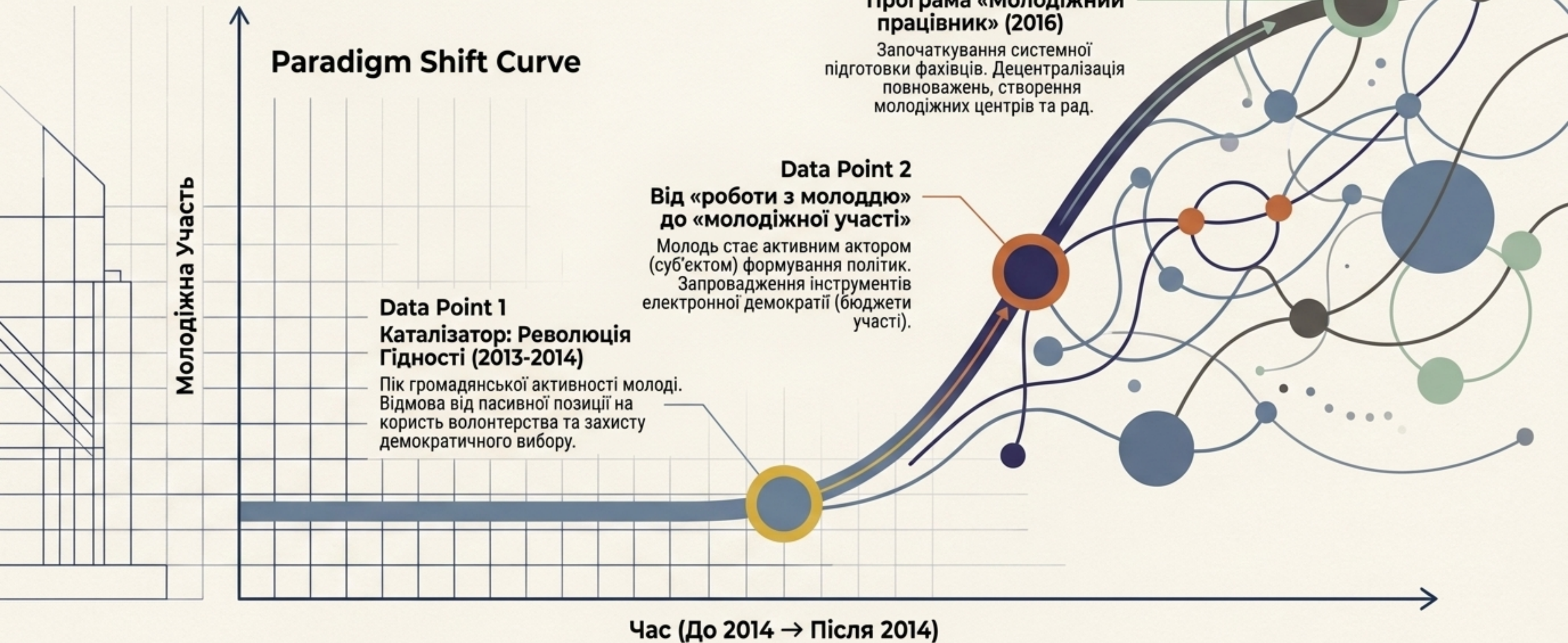

Український вектор: Закладення фундаменту (1990–ті роки)

Відхід від радянської моделі КПРС/ВЛКСМ
до створення національної нормативної бази.

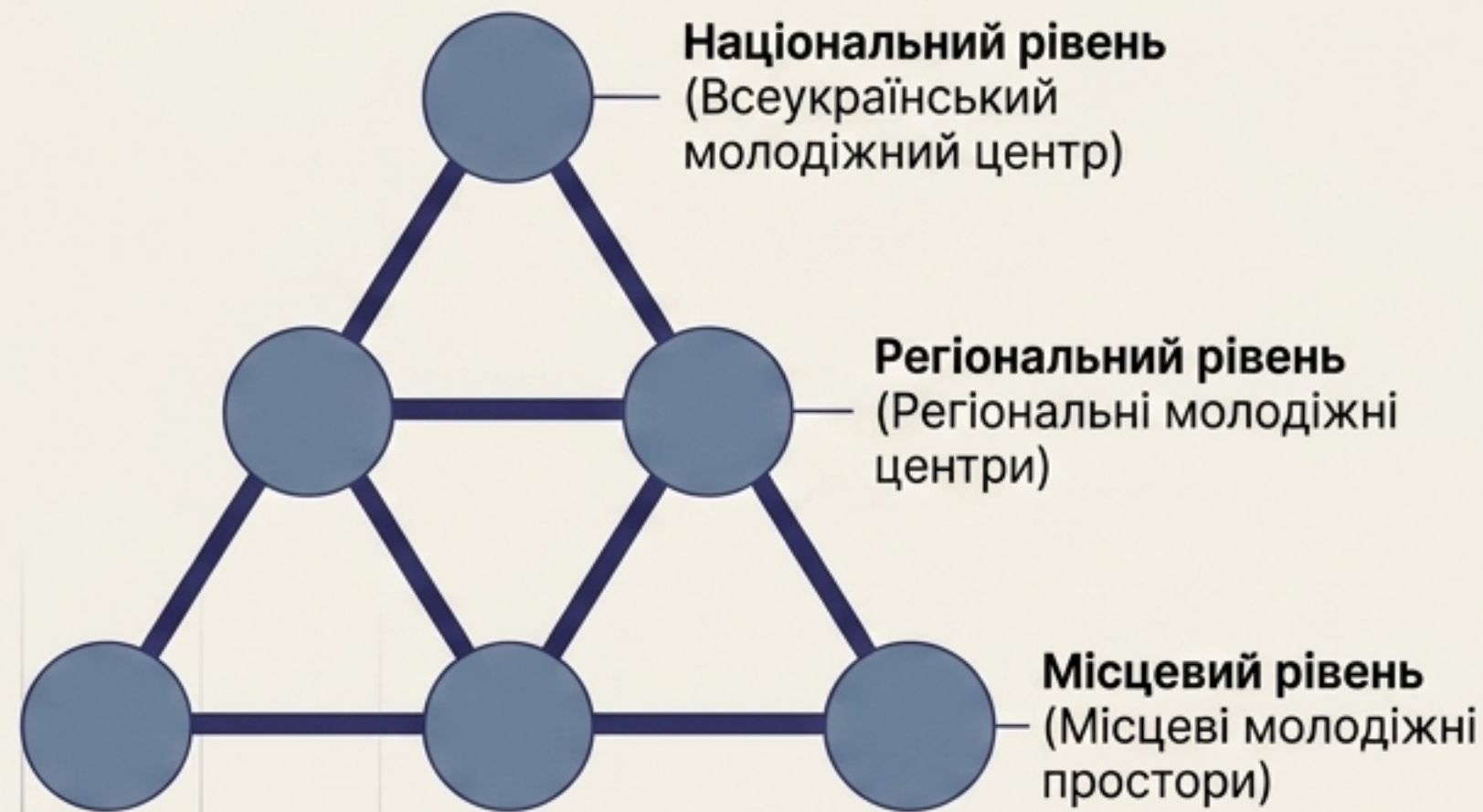

Зміна парадигми (2014+): Від Об'єкта до Суб'єкта

Сучасна інфраструктура: Закон 2021 та Стратегія 2030

Закон 2021: Про основні засади
молодіжної політики

Гарантія участі молоді через Національну раду
та місцеві молодіжні ради.

Національна молодіжна стратегія 2030

1. Безпека:
Життестійкість молоді та
безпечне середовище.

2. Здоров'я: Фізична
культура, харчування,
психогігієна.

3. Спроможність:
Громадянські
компетентності,
самостійність, участь.

4. Інтегрованість:
Мобільність, соціальна
та культурна інтеграція
у світ.

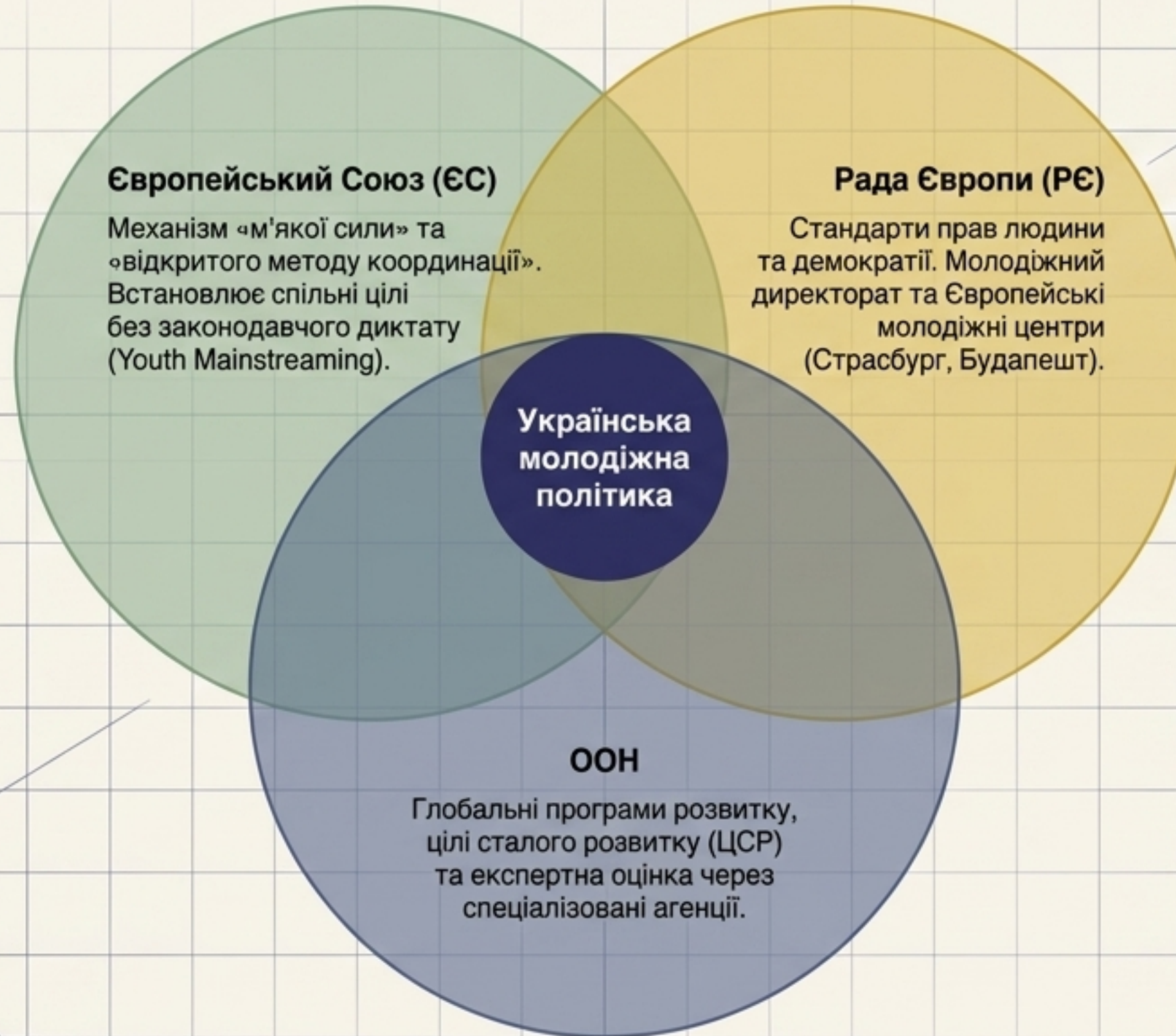
Молодіжна політика в умовах турбулентності: Війна та Відновлення

Повномасштабна війна руйнує молодіжну інфраструктуру та змінює пріоритети фінансування.

Міжнародна синергія: Екосистема підтримки

Формування політики в Україні спирається на фінансову, методичну та інституційну підтримку ключових міжнародних гравців.

Спільні проєкти з агенціями ООН в Україні

ПРООН (UNDP)

Проєкт: Громадянське суспільство задля розвитку демократії.

- Фокус: Розвиток молодіжних рад, залучення молоді до прийняття рішень, підтримка онлайн-платформи «Перший молодіжний телеканал».

UNFPA

Проєкти: Індекс благополуччя молоді та Пакт заради молоді–2025.

- Фокус: Оцінка якості життя на місцевому рівні (запущено у містах Кременчук, Львів, Миколаїв) та працевлаштування через партнерство з бізнесом.

ЮНІСЕФ (UNICEF)

Проєкт: Ініціатива «Громада, дружня до дітей та молоді».

- Фокус: Глобальний рух для захисту прав дітей на місцевому рівні, гарантії доступу до базових послуг (безпека, освіта, здоров'я).

Євроінтеграція та Рада Європи: Мобільність і Стандарти

Рада Європи (РЄ)

- Європейський молодіжний фонд (фінансування).
- Стратегія до 2030: плюралістична демократія, доступ до прав.

Європейський Союз (ЄС)

- Erasmus+ та Європейський корпус солідарності.
- Європейський молодіжний діалог.

Мобільність,
Фінансування
та Тренінги

Результат для України

Україна – лідер серед країн Східного партнерства.
За 2014–2017 рр. понад 4600 українців взяли участь у молодіжних обмінах, стимулюючи розвиток неформальної освіти та розбудову потенціалу.

Двостороннє співробітництво та міжкультурний обмін

Міжнародні угоди стимулюють залучення інвестицій, підвищують стандарти та розвивають міжкультурне взаєморозуміння.

Польща (2015)

Створення Українсько-Польської Ради обміну молоддю. Спільне фінансування проектів з метою зближення молоді, подолання упереджень та побудови толерантного суспільства.

Україна

Туреччина (2022)

Угода про співробітництво у сфері молодіжної політики (підписана під час воєнного стану). Напрями: волонтерство, розвиток центрів, здоровий спосіб життя, вивчення історичного минулого.

Синтез: Від об'єкта захисту до архітектора майбутнього

Сучасна молодіжна політика — це не пасивний захист, а побудова динамічної інфраструктури участі.

1

Глобальна синергія

Україна інтегрує найкращі європейські практики (відкритий метод координації, субсидіарність) через активну співпрацю з ЄС, ООН та РЄ.

2

Децентралізація

Перенесення прийняття рішень на рівень громад, розвиток мережі місцевих молодіжних центрів та неформальної освіти.

3

Стійкість (Resilience)

В умовах війни молодь довела свою суб'єктність, ставши головним двигуном волонтерства, захисту та майбутнього повоєнного відновлення. Молодь — це безцінний капітал оновлення.